P9_TA(2021)0106

Smernice za proračun za leto 2022 – oddelek III

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 25. marca 2021 o splošnih smernicah za pripravo proračuna za leto 2022, oddelek III – Komisija (2020/2265(BUI))

(2021/C 494/25)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju člena 314 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju člena 106a Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 ([1]) (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 ([2]) (v nadaljnjem besedilu: uredba o večletnem finančnem okviru), skupnih izjav Parlamenta, Sveta in Komisije v zvezi s tem ([3]) ter povezanih enostranskih izjav ([4]),

— ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom in Komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ([5]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom ([6]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 ([7]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije ([8]),

— ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2021 ([9]) in skupnih izjav Parlamenta, Sveta in Komisije, ki so mu priložene,

— ob upoštevanju posebnega poročila Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC) z dne 8. oktobra 2018 o globalnem segrevanju za 1,5 °C,

— ob upoštevanju globalnega poročila Medvladne platforme o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES) o oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev,

---

([1]) UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
([2]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11.
([3]) UL C 444 I, 22.12.2020.
([4]) Zakonodajna resolucija Evropskega parlamenta z dne 16. decembra 2020 o osnutku uredbe Sveta o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, priloga 2: Izjave (Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0357).
([5]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.
([6]) UL L 424, 15.12.2020, str. 1.
([7]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 23.
([8]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1.
([9]) UL L 93, 17.3.2021, str. 1.

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 8. junija 2020 o demografskih izzivih – pot naprej,

— ob upoštevanju resolucije generalne skupščine OZN št. 70/1 z dne 25. septembra 2015 z naslovom Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030, ki je začela veljati 1. januarja 2016,

— ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic in svoje resolucije o njem z dne 19. januarja 2017 ([10]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ([11]),

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 16. februarja 2021 o proračunskih smernicah za leto 2022,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 11. decembra 2018 o polni uporabi določb schengenskega pravnega reda v Bolgariji in Romuniji: odprava kontrol na notranjih kopenskih, morskih in zračnih mejah ([12]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. marca 2020 o začasnem okviru za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (C(2020)1863),

— ob upoštevanju člena 93 Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za promet in turizem, Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja ter Odbora za kulturo in izobraževanje,

— ob upoštevanju stališča v obliki predlogov sprememb Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve,

— ob upoštevanju pisem Odbora za zunanje zadeve, Odbora za razvoj, Odbora za proračunski nadzor, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, Odbora za ustavne zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračun (A9-0046/2021),

Vrnitev v ustaljene tirnice: proračun za leto 2022 za okrevanje po koronavirusni krizi

1. meni, da bi moral imeti proračun Unije za leto 2022 še pomembnejšo vlogo pri zagotavljanju pozitivnega in oprijemljivega učinka na življenje državljanov ter pri krepitvi evropskega gospodarstva, spodbujanju trajnostnih naložb ter ohranjanju in ustvarjanju kakovostnih delovnih mest po vsej Uniji, kakor tudi pri soočanju z izzivi podnebnih sprememb in digitalnega prehoda, pri ambicioznejših podnebnih ciljih Unije za leto 2030, v skladu s katerimi naj bi dosegli podnebno nevtralnost do leta 2050, ter pri zmanjševanju ekonomskih, socialnih, ozemeljskih, izobraževalnih in generacijskih razlik ter razlik med spoloma, še zlasti zaradi negotovih gospodarskih obetov, za katere v letu 2022 ne gre pričakovati, da bi se vrnili na predpandemično raven, ter dejstva, da je treba na hiter, pošten in vključujoč način odpraviti gospodarsko in socialno škodo ter škodo na področju zaposlovanja, ki jo je povzročila pandemija covida-19;

2. zato namerava sprejeti v prihodnost usmerjen proračun, ki bo podprl okrevanje ter Uniji omogočil, da bo povečala naložbe in zmanjšala brezposelnost, spodbudila digitalni in zeleni prehod, se osredotočila na močno evropsko zdravstveno unijo, spodbujala vključujoče okrevanje s poudarkom na mladih ter zagotovila varnost in blaginjo svojim državljanom; meni, da so te prednostne naloge bistvene za okrevanje in gradnjo temeljev za odpornejšo Unijo v skladu s Pariškim sporazumom;

([10]) UL C 242, 10.7.2018, str. 24.
([11]) Sprejeta besedila, P9_TA(2020)0005.
([12]) UL C 388, 13.11.2020, str. 18.

Živahno gospodarstvo za spodbujanje naložb in zmanjšanje brezposelnosti

3. želi spomniti, da so mala in srednja podjetja temelj evropskega gospodarstva, saj predstavljajo skoraj 99 % vseh podjetij v državah članicah in zagotavljajo približno tri četrtine vseh delovnih mest; poudarja, da mala in srednja podjetja pomembno prispevajo k ustvarjanju delovnih mest, gospodarski rasti in stabilnosti; je zaskrbljen zaradi hudih in dolgotrajnih posledic krize za tovrstna podjetja, zato namerava zanje nameniti zadostna sredstva prek različnih programov EU;

4. s tem v zvezi poudarja, kako pomembno je ustrezno financiranje programa za enotni trg, da bi se povečala konkurenčnost malih podjetij, spodbujalo podjetništvo, izboljšal dostop do trgov in učinkovito podprlo mala podjetja, tudi z razvojem digitalnih in podjetniških spretnosti; opozarja tudi, da se lahko s programom InvestEU spodbujajo trajnostne, inovativne in socialne naložbe ter nudijo kapitalske podpore malim in srednjim podjetjem, ki jih je prizadela kriza; priznava, da je treba nujno ustvariti poslovno okolje, ki bo prijazno do malih in srednjih podjetij, podpreti njihove grozde in mreže ter zmanjšati upravno breme zanje; zlasti poudarja, da je treba za spodbujanje inovacij, ustvarjanja delovnih mest in podjetništva mladih podpreti pobude na ravni EU, katerih cilj je olajšati ustanavljanje novih zagonskih podjetij in izboljšati njihov dostop do financiranja;

5. poudarja, da je treba nenehno občutno krepiti vlaganja v raziskave, razvoj in inovacije, da bi bila EU gonilna sila pri uresničevanju evropskega zelenega dogovora in digitalnega prehoda; s tem v zvezi poudarja posebne zasluge programa Obzorje Evropa, vključno z dejavnostmi Evropskega raziskovalnega sveta; meni, da je treba malim in srednjim podjetjem, zagonskim podjetjem in univerzam nujno zagotoviti ustrezno in prilagojeno podporo na področju raziskav in inovacij, da bodo lahko dejavno sodelovali pri teh velikih izzivih; opozarja na pomen spodbujanja sodelovanja med akademskim svetom in industrijo; poudarja, da je pandemija covida-19 jasno pokazala, kako pomembne so evropske raziskave na področju farmacevtskih izdelkov in cepiv za krepitev odpornosti EU v primeru zdravstvene krize;

6. poudarja, da je treba za odziv Unije na izzive, povezane s pandemijo covida-19, sprejeti hitre in ciljno usmerjene proračunske odločitve; v zvezi s tem zahteva, da se v interesu javnega zdravja in reševanja življenj ter v skladu s členom 15 (3) finančne uredbe iz programa Obzorje Evropa v celoti zagotovi nepričakovano visok znesek sproščenih sredstev za raziskave, da bi se nevtralizirale nove različice virusa in hkrati predvidele prihodnje grožnje; poudarja, da tako visok znesek sproščenih sredstev ni bil predviden in posledično ni bil vključen v sporazum o večletnem finančnem okviru;

7. poudarja ključno vlogo kohezijske politike EU, ki je glavna naložbena politika Unije in eden od temeljev trajnostnega in vključujočega okrevanja, ter opozarja na njeno edinstveno evropsko dodano vrednost in prispevek k splošnemu skladnemu razvoju EU in njenih držav članic ter regij; zlasti poudarja njen potencial za spodbujanje gospodarske rasti in ustvarjanje več kakovostnih delovnih mest, ki so osrednjega pomena za proces okrevanja; izpostavlja njeno ključno vlogo pri doseganju strateških ciljev EU, kot so ekonomska, socialna in teritorialna kohezija ter konvergenca med državami članicami in znotraj njih, pravičen prehod, kakovostno zaposlovanje, konkurenčno, socialno, zeleno in krožno gospodarstvo ter inovacije, in vlogo gonilne sile za pošteno, vključujočo in trajnostno Unijo;

8. opozarja na dolgoročne posledice, ki jih ima podaljšanje odstopanja od pravil o državni pomoči med sedanjo krizo na enotnem trgu za države članice z omejenimi javnimi sredstvi in omejeno fiskalno zmogljivostjo; poudarja, da ima proračun EU ključno vlogo pri zagotavljanju tesnega sodelovanja med državami članicami in EU, da bi ublažile socialno-ekonomske posledice pandemije, hkrati pa iskale konkretne rešitve za ohranitev enakih konkurenčnih pogojev na enotnem trgu ter povečale ekonomsko in socialno kohezijo med regijami EU;

9. poudarja, da sta skupna kmetijska politika in skupna ribiška politika temelja evropskega povezovanja, katerega cilj je varna, cenovno dostopna, visokokakovostna preskrba s hrano in prehranska suverenost Evropejcev, pravilno delovanje kmetijskih trgov, trajnostni razvoj podeželskih regij in generacijska pomladitev v kmetijstvu; želi spomniti na ključno vlogo teh politik pri prispevanju k stabilnim in sprejemljivim dohodkom kmetov in ribičev, zlasti v sedanjih težkih razmerah; poziva, naj se posebno pozornost nameni kmetijstvu majhnega obsega, mladim kmetom in malim ribiškim podjetjem ter ohranjanju stabilne in varne prehranske verige za evropske državljane; poudarja, da so koronavirusna kriza in druge krize

močno prizadele številne kmetijske sektorje, ter po potrebi podpira ciljno usmerjena povečanja ustreznih proračunskih vrstic za ukrepe za podporo trgu; opozarja, da se je treba spoprijeti s temi izzivi in hkrati pripraviti reformo skupne kmetijske politike, ki naj bi imela pomembnejšo vlogo pri uresničevanju ciljev evropskega zelenega dogovora;

10. poudarja, da je treba dati poseben zagon turističnemu sektorju, še zlasti gostinstvu in hotelirstvu, ki se je zaradi pandemije covida-19 še posebej močno skrčil, kar je imelo uničujoče posledice, še zlasti v regijah, ki so v veliki meri odvisne od turizma; poudarja, da je turistični sektor pomemben steber gospodarstva Unije in zaposluje znaten delež delovne sile, zlasti v malih in srednjih podjetjih ter družinskih podjetjih; pričakuje, da bodo ustrezni programi EU, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, regionalno politiko, programom za digitalno Evropo in programom InvestEU, odločilno prispevali k dolgoročni konkurenčnosti in trajnostnosti sektorja ter da se bodo s proračunom EU za leto 2022 zanje zagotovila potrebna sredstva; ponovno izraža obžalovanje, da ni bila uslišana zahteva Parlamenta, da naj se za turizem vzpostavi poseben program EU;

11. poudarja, da je potrebna celovita evropska vesoljska strategija, in priznava dodano vrednost vesoljskega programa EU; še zlasti poudarja, da mora Unija spodbujati razvoj inovativnih in konkurenčnih proizvodnih sektorjev (težka vesoljska industrija) in prodajnih sektorjev (aplikacije na podlagi vesoljskih podatkov); opozarja na pomembno vlogo Agencije EU za vesoljski program in na dejstvo, da je treba zagotoviti zadostno raven financiranja in osebja;

Soočanje z izzivi digitalnega in zelenega prehoda

12. poudarja, da je koronavirusna kriza izpostavila, kako nujno je odpraviti digitalni razkorak, zlasti z vzpostavitvijo evropskega izobraževalnega prostora in izvajanjem akcijskega načrta za digitalno izobraževanje, da bi uresničili cilje glede digitalnih znanj in spretnosti, spodbudili vključujoče učenje in pospešili digitalno preobrazbo Evrope; opozarja, kako pomembne so zadostno financiranje in sinergije med programi EU, da bi se ustvarili uspešni pogoji za pospešitev tržnega uvajanja prelomnih tehnologij in inovacij ter da bi evropsko gospodarstvo in javni sektor prevzela vodilno vlogo pri digitalnem prehodu; meni, da je program za digitalno Evropo ključen za povečanje konkurenčnosti Evrope v svetovnem digitalnem gospodarstvu in doseganje tehnološke suverenosti; pričakuje, da bo ta program spodbudil naložbe v visokozmogljivostno računalništvo, etično umetno inteligenco, tehnologijo 5G in kibernetsko varnost v EU ter širjenje naprednih digitalnih znanj in spretnosti v gospodarstvu in družbi; poziva države članice in Komisijo, naj spoštujejo merila, ki določajo, da je treba 20 % sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost nameniti digitalnemu prehodu;

13. poudarja osrednjo vlogo proračuna EU za zagotavljanje uspeha evropskega zelenega dogovora, tudi strategije za biotsko raznovrstnost, in za uporabo načela neškodovanja, krepitev gospodarskega in socialnega okrevanja držav članic po koronavirusni krizi s spreminjanjem zelenih izzivov v priložnosti za naložbe in strukturne reforme ter za omogočanje pravičnega prehoda na bolj trajnostno, vključujoče in odporno gospodarstvo; želi spomniti, da ta prehod zahteva znatne strukturne spremembe in da imajo države članice, regije in mesta različne začetne pogoje ali zmožnosti za spoprijemanje z njimi; zlasti poudarja, da je treba novo strategijo za rast podpreti z ustreznimi sredstvi, vključno s sredstvi za okrevanje ter mehanizmom za pravični prehod, da bo Unija lahko izpolnila svoje zaveze in pri tem ne bo prezrla nikogar, ter namerava pozorno spremljati izvajanje strategije v proračunu za leto 2022; v zvezi s tem poudarja, da so vlaganja v energijsko učinkovitost, krožno gospodarstvo, trajnostno in cenovno dostopno pametno mobilnost ter sodobno in odporno infrastrukturo EU ključni dejavniki za ponovno pridobitev konkurenčnosti, ki prispevajo k uresničevanju podnebnih ciljev EU, krepitvi strateške neodvisnosti EU ter širjenju trajnostnih industrij; nadalje priznava ključno vlogo, ki jo je imel instrument za povezovanje Evrope pri medsebojnem povezovanju Unije z vsemi njenimi regijami, tudi najbolj oddaljenimi, otoškimi in redko poseljenimi, v prometnem, digitalnem in energetskem sektorju;

14. poudarja, kako pomembno je podpreti podnebne ukrepe in varstvo okolja, tako da se ustreznim programom in instrumentom v proračunu EU, zlasti programu LIFE, zagotovi dodatna sredstva; nadalje poudarja, da je treba za vključevanje podnebnih ukrepov povečati prizadevanja na vseh področjih politike, da bi v celotnem obdobju večletnega finančnega okvira 2021–2027 na področju podnebja dosegli splošni cilj porabe v višini vsaj 30 % skupnega zneska proračuna Unije in odhodkov iz instrumenta Evropske unije za okrevanje; nadalje poudarja, da si je treba še naprej prizadevati, da bo letna poraba v večletnem finančnem okviru za cilje biotske raznovrstnosti v letu 2024 dosegla 7,5 %, od

leta 2026 dalje pa 10 %; poziva Parlament, naj v polni meri sodeluje pri razvoju zanesljivejših, preglednejših in celovitejših metodologij za izvrševanje takšnih odhodkov in njihovo sledenje ter z zanimanjem pričakuje letna posvetovanja s Komisijo in Svetom, kot so določena v Medinstitucionalnem sporazumu;

15. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo zadostna finančna sredstva za izvajanje strategije EU na področju kemikalij za trajnostnost, vključno s spodbuditvijo raziskav in inovacij za prehod na varne in trajnostno zasnovane kemikalije, materiale in proizvode, ter z zagotavljanjem ustreznih in trajnih virov za Evropsko agencijo za kemikalije, za izvajanje akcijskega načrta za krožno gospodarstvo, ki temelji na ciklih nestrupenih materialov, in za izvajanje prihodnjega akcijskega načrta za ničelno onesnaževanje vode, zraka in tal;

Močna evropska zdravstvena unija

16. ponovno poudarja pomen in potencial programa EU za zdravje, ki je v novem večletnem finančnem okviru postal največji zdravstveni program, ki je bil kadar koli financiran iz proračuna EU; pričakuje, da se bodo povečale sinergije med vsemi programi EU, ki so vključeni v povečanje zmogljivosti zdravstvenih sistemov EU, tudi njihove zmogljivosti glede pripravljenosti in preprečevanja v primeru kriz, ter programi, ki zagotavljajo dodatne naložbe v zdravstveni sektor, kot so Evropski socialni sklad plus (ESS+) in Evropski sklad za regionalni razvoj (ERDF) ter programa Obzorje Evropa in Digitalna Evropa; meni, da bi moralo kopičenje rezerv prek RescEU in programa EU za zdravje ostati prednostna naloga v proračunu EU; poudarja, kako pomemben je mehanizem Unije na področju civilne zaščite, da bo EU bolje pripravljena na vse vrste naravnih nesreč, pandemije in izredne razmere ter da se bo lahko nanje bolje odzvala;

17. poudarja, da je koronavirusna kriza obremenila zdravstvene sisteme držav članic kot še nikoli prej in razkrila pomanjkljivosti v Uniji pri proizvodnih zmogljivostih za cepiva in drugih osnovnih medicinskih proizvodov; zato poudarja, da Unija potrebuje solidarnost in kolektivno odgovornost, ki pomenita več pristojnosti EU na področju zdravja in več konkretnih ukrepov v smeri močne evropske zdravstvene unije; poudarja, da je aktualna kriza pokazala, da so potrebna večja vlaganja v zdravstveno infrastrukturo, znanja in spretnosti ter okrevanje od pomanjkanja naložb v preteklosti; v zvezi s tem pozdravlja sporočilo Komisije o inkubatorju HERA (COM(2021)0078), s katerim naj bi okrepili prizadevanja pri odkrivanju novih različic covida-19, prilagajanju cepiv, izboljšanju učinkovitosti kliničnih preskušanj, skrajšanju postopka regulativne odobritve in povečanju proizvodnje cepiv; opozarja, da se večina proizvodnih zmogljivosti nahaja zunaj Unije, kar otežuje dobavo zdravil, kadar so ta potrebna, in predstavlja oviro, ki jo je treba premagati pri vzpostavljanju evropske zdravstvene unije; poudarja, da je treba zagotoviti zadostna sredstva, da bi pomagali povečati proizvodnjo cepiv, protistrupov in drugih osnovnih zdravil v državah članicah ter da bi v proračunu za leto 2022 zagotovili možnost takojšnjega odziva v primeru izrednih razmer;

18. obžaluje, da je bil leta 2020 v EU rak diagnosticiran 2,7 milijona ljudem, približno 1,3 milijona ljudi pa je zaradi njega umrlo; pozdravlja evropski načrt za boj proti raku, ki je pomemben steber močnejše evropske zdravstvene unije; priznava, da mora Unija v skladu z načrtom okrepiti in izvajati pristop na področju preprečevanja in zdravljenja raka ter pri oskrbi bolnikov z rakavimi obolenji; poziva, naj se v letu 2022 ustrezno dodelijo proračunska sredstva za primerne programe EU, kot so program EU za zdravje, sklop za zdravje v okviru drugega stebra programa Obzorje Evropa in program za digitalno Evropo, da bi financirali nove tehnologije, raziskave in inovacije v okviru boja Unije proti raku;

19. opozarja zlasti na ključno vlogo Evropske agencije za zdravila (EMA) in Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) v sedanji pandemiji covida-19; poziva k ustreznim finančnim sredstvom v proračunu za leto 2022, da bi ti pomembni agenciji lahko nadaljevali svoje delo; z zanimanjem pričakuje predlog o ustanovitvi evropskega organa za pripravljenost in odzivanje na izredne zdravstvene razmere (HERA), ki naj bi zagotovil, da se bo v prihodnjih zdravstvenih krizah Unija zmožna učinkovito in usklajeno pripraviti in odzvati; opozarja, da je treba organu HERA zagotoviti nova sredstva ter tako preprečiti negativen vpliv na obstoječe programe, politike in agencije, ter zagotoviti učinkovite sinergije med agencijo EMA in centrom ECDC;

Vključujoče okrevanje s poudarkom na mladi generaciji

20. poudarja, da so mladi, tako kot po finančni krizi leta 2008, ponovno posebej močno prizadeti zaradi posledic koronavirusne krize, ki povečujejo brezposelnost mladih in negativno vplivajo na izobraževanje in duševno zdravje, zlasti tistih, ki vstopajo na trg dela; zato poudarja, da je treba v celoti preučiti vse možnosti za financiranje, da bi se uspešno izboljšalo vključevanje na trg dela, zlasti s poklicnim usposabljanjem, ukrepi za izboljšanje socialne vključenosti, delovnih

pogojev in socialne zaščite, tudi za invalide, pa tudi z vidika družine in življenjskih obetov za mlade, pri tem pa je treba upoštevati direktivo o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja;

21. vztraja, da Unija brez strukturirane strategije za svojo mlado generacijo ne bo našla trajnostne poti k okrevanju; s tem v zvezi opozarja, kako izjemno pomembno je povečati finančna sredstva za programe Unije, kot je Erasmus+, ki nesporno uspešno pomagajo pri širjenju izobraževanja, usposabljanja in zaposlitvenih možnosti v Uniji; poudarja, da je Erasmus+ vodilni program Unije, ki je med državljani splošno znan in je prinesel oprijemljive rezultate; poudarja potencial tega programa pri spodbujanju odličnosti in omogočanju dostopa mladih do inovacij in podjetništva z vključujočim usmerjanjem in izobraževanjem, pa tudi potrebo po ukrepih za usposabljanje in mobilnost pri izobraževanju odraslih; obžaluje negativen vpliv koronavirusne krize na program Erasmus+, zaradi česar se je znatno zmanjšalo število udeležencev, ki lahko izkoristijo to izkušnjo; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je, da proračun za leto 2022 nadomesti zamujene priložnosti; poziva Komisijo, naj še naprej spodbuja evropsko državljansko vzgojo in državljansko udeležbo; ponovno poziva države članice, naj vsaj 10 % sredstev v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost namenijo za kakovostno in vključujoče izobraževanje;

22. poudarja, da je treba najti trajnostne in dolgoročne rešitve za uspešen boj s strukturnimi demografskimi izzivi ter za zmanjšanje bega možganov s podeželskih, otoških, oddaljenih ter manj razvitih območij in regij EU; poudarja, da so potrebna finančna sredstva za oživitev regij, ki se soočajo z upadanjem prebivalstva, z naložbami v socialne in demografske politike, ki podpirajo družine, ter za ustrezno podporo starajočemu se prebivalstvu v Evropi v smislu zdravstvenega varstva, mobilnosti in javnih storitev; poudarja, da je treba vzpostaviti ustrezne strukture za preučevanje trendov in predlaganje ukrepov za ustrezno obravnavanje demografskih sprememb, na primer z dodajanjem posebnih meril k metodologiji dodeljevanja sredstev za strukturne sklade v prihodnosti;

23. poudarja, da so ženske nesorazmerno prizadete zaradi posledic koronavirusne krize; poudarja, kako pomembno je, da se vidik spola vključi v pripravo proračuna, da bi imeli ženske in moški enake koristi od javne porabe; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj v tesnem sodelovanju s Parlamentom pospeši uvedbo učinkovite, pregledne in celovite metodologije za merjenje ustreznih odhodkov glede na spol, kot je določeno v Medinstitucionalnem sporazumu, da bi lahko dosegli oprijemljive rezultate za proračun za leto 2022 in razširili to metodologijo na vse programe večletnega finančnega okvira; poleg tega poziva k hitremu izvajanju strategije EU za enakost spolov; poudarja zaskrbljujoče in vedno večje nazadovanje na področju enakosti spolov in pravic žensk ter pomen uporabe vseh instrumentov EU za boj proti tem situacijam; poziva k dodatnim sredstvom za podporo zaščite, spodbujanja in splošnega dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic in za podporo zagovornicam človekovih pravic;

24. poudarja, da v procesu okrevanja nihče ne sme biti zapostavljen in da se morajo zato Unija in države članice spopasti s tveganjem revščine in socialne izključenosti; poudarja, da bi morala proračun Unije za leto 2022 in instrument Evropske unije za okrevanje prispevati k doseganju ciljev OZN za trajnostni razvoj in uresničevanju evropskega stebra socialnih pravic s podpiranjem vseživljenjskega učenja, krepitvijo socialnega dialoga in zagotavljanjem dostopa vseh do osnovnih storitev, kot so zdravstveno varstvo, mobilnost, ustrezna prehrana in dostojno bivališče; v zvezi s tem poudarja dodano vrednost ESS+ in meni, da bi bilo treba v okviru deljenega upravljanja dodeliti ustrezna sredstva za izvajanje jamstva za mlade in prihodnjega jamstva za otroke; pozdravlja, da bo na naslednjem socialnem vrhu v Portu poudarek namenjen socialni razsežnosti Evrope;

25. poudarja, da so kulturni in ustvarjalni sektor ter kulturni turizem med glavnimi sektorji, ki so in bodo še naprej nosili breme krize, s katero se sooča EU; poziva k dodatnim ukrepom za te sektorje in dodatnemu financiranju za povezane programe EU, zlasti program Ustvarjalna Evropa; pozdravlja ustvarjalno in interdisciplinarno pobudo novi evropski Bauhaus;

Varnost in blaginja za evropske državljane

26. meni, da so gospodarska rast in blaginja, notranja varnost, zaščita zunanjih meja EU, temeljne pravice, ustrezno delovanje schengenskega območja in svoboda gibanja znotraj EU med seboj neločljivo povezani in vzajemno koristni; poudarja, da bi po strokovnih ocenah nadaljnje povezovanje schengenskega območja za države članice na zunanjih mejah Unije povečalo finančne možnosti za upravljanje meja; opozarja, da schengensko območje sodelujočim državam prinaša

gospodarske koristi; poudarja, da bi se s pristopom držav kandidatk, ki že izpolnjujejo vse tehnične zahteve, k schengenskemu območju lahko okrepilo gospodarstvo EU; poudarja, da bi pristop teh držav članic k schengenskemu območju povečal učinek proračuna EU in sredstev za okrevanje ter neposredno vplival na hitrejše gospodarsko okrevanje; ponovno poziva k hitri vključitvi Romunije, Bolgarije in Hrvaške v schengensko območje; poudarja, kako pomembne so obsežne naložbe EU na področju notranje varnosti, da bi izboljšali preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj na ravni EU in pravosodno odzivanje EU na grožnje čezmejnega kriminala ter spodbudili izmenjavo informacij;

27. je seznanjen, da so v večletnem finančnem okviru 2021–2027 za izvajanje migracijske in azilne politike ter politike vključevanja predvideni večji zneski kot prejšnja leta; pričakuje, da bodo azil in migracije ostali med glavnimi točkami na dnevnem redu EU; poudarja, da ostajajo solidarnostni ukrepi, kot so mehanizmi za premestitev, preselitev ali humanitarni sprejem, ključnega pomena, dokler ne bo sprejeta pomembnejša reforma skupnega evropskega azilnega sistema; v zvezi s tem poudarja, da bodo države članice še naprej potrebovale finančno podporo za sprejem, registracijo in obravnavo prošenj za azil, pa tudi za vračanje in premestitev; poziva, naj se več sredstev nameni usklajevanju s tranzitnimi državami in državami izvora nezakonitih migracij, da bi nadzorovali in ustavili trgovino z ljudmi ter tihotapljenje ljudi; je globoko zaskrbljen zaradi številnih smrtnih žrtev v Sredozemlju in meni, da je iskanje in reševanje odgovornost, ki ne more biti prepuščena izključno nedržavnim akterjem; dodaja, da bodo finančno podporo še naprej potrebovale tudi tretje države na zunanjih mejah Unije, ki se soočajo z migracijskimi tokovi v EU; v zvezi s tem poudarja pomembno vlogo evropske mejne in obalne straže (Frontex) in njen nedavno okrepljen mandat ter poziva, naj se ji zagotovijo zadostna sredstva, da bo lahko delovala na vseh področjih, za katera je v skladu z novim mandatom pristojna; vztraja, da je treba pri učinkovitem upravljanju zunanjih meja spoštovati pravo Unije in mednarodno pravo, zlasti pravico do azila in načelo nevračanja, predvsem v okviru nedavnih domnev o morebitni vpletenosti v zavračanje migrantov; zato opozarja, da je treba v skladu s členom 110 Uredbe (EU) 2019/1896 ([13]) zaposliti uradnike za temeljne pravice, da bi prispevali k spodbujanju temeljnih pravic v okviru evropskega integriranega upravljanja meja; poudarja, da je treba povečanje proračunskih sredstev za agencijo Frontex pospremiti z ustrezno večjo odgovornostjo in preglednostjo ter ga pogojiti z zavezo te agencije spoštovanju zakonodaje Unije;

28. poudarja, da je treba vsem agencijam, ki delujejo na področju varnosti, pravosodja, preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj, temeljnih pravic, azila in migracij ter upravljanja meja, zagotoviti ustrezna finančna sredstva, kadrovske vire in usposabljanje osebja, da bodo lahko uresničevale večje pristojnosti, ter opozarja na pomen sodelovanja med agencijami, nujne tehnološke inovacije in prilagajanje ter na njihovo ključno vlogo pri poglabljanju sodelovanja in usklajevanja med državami članicami; poudarja, kako pomembno je pravilno izvajanje in operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov EU na področju svobode, varnosti in pravice;

29. odločno podpira okrepljena prizadevanja EU za spopadanje z vse večjimi varnostnimi grožnjami, kot so terorizem, radikalizacija in nasilni ekstremizem, tihotapljenje ljudi, trgovina z ljudmi, neupravičen promet s prepovedanimi drogami, kibernetska kriminaliteta in hibridne grožnje v Evropi in sosednjih državah, ter kampanje dezinformiranja proti evropskim demokracijam, ki se vodijo iz tretjih držav, ter za izboljšanje usklajevanja teh programov na ravni EU; opozarja, da nedavni teroristični napadi dokazujejo, da so za okrepitev notranje varnosti Unije potrebne izboljšave interoperabilnosti informacijskih sistemov na področju pravosodja in notranjih zadev; ugotavlja, da je pandemija prinesla nove izzive na področju kriminala; zato pozdravlja strategijo za varnostno unijo, ki jo je Komisija predstavila 24. julija 2020, in poziva k ustreznemu financiranju akcijskih načrtov, ki so bili predvideni v njej;

30. opozarja, da je spoštovanje načela pravne države bistven pogoj za skladnost z načelom dobrega finančnega poslovodenja iz člena 317 PDEU; pozdravlja, da je 1. januarja 2021 začela veljati uredba o pravni državi, ki določa splošno ureditev pogojevanja za zaščito proračuna Unije, in se odločno zavzema za njeno celovito, takojšnje in pravilno izvajanje; poziva k znatnemu povečanju finančnih sredstev za zaščito teh temeljnih načel; zato poudarja, kako pomembno je dobro opremiti in ustrezno financirati Evropsko javno tožilstvo (EJT) in mu zagotoviti dovolj uslužbencev za boj proti kaznivim dejanjem, ki škodijo proračunu Unije, in vztraja, da je treba EJT omogočiti nadaljnje ukrepanje v zvezi z nerešenimi primeri ter zmogljivosti za pregled in preiskovanje vseh novih primerov;

([13]) Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).

31. poudarja, da spodbujanje evropskih vrednot in kultur igra dejavno vlogo pri podpiranju demokracije, nediskriminacije in enakosti spolov ter v boju proti dezinformacijam in lažnim novicam; je zaskrbljen zaradi poslabšanja razmer na področju pravne države, demokracije in temeljnih pravic v nekaterih državah članicah ter poudarja, da so potrebna finančna sredstva za podporo svobode tiska, medijske in umetniške svobode v Uniji; poudarja, da je novi program za državljane, enakost, pravice in vrednote strateško pomemben za utrjevanje evropskega državljanstva in demokracije, enakosti in pravne države v EU ter za pomoč žrtvam nasilja na podlagi spola; opominja še, da ima program za pravosodje poseben cilj, namreč podporo in spodbujanje izobraževanja v pravosodju z namenom gojenja skupne pravne in pravosodne kulture ter kulture pravne države; poziva k enakomerni porabi sredstev za te programe v celotnem obdobju večletnega finančnega okvira in k porabi vseh letnih sredstev za posebne cilje; pozdravlja tudi neutrudno in obsežno delo Agencije EU za temeljne pravice, ki spremlja zakonodajo in prakso držav članic na teh področjih; meni, da je konferenca o prihodnosti Evrope eno od orodij za reševanje številnih izzivov na področju demokratičnih in temeljnih pravic in da je izjemno pomembno, da imajo vse institucije EU, ki sodelujejo pri pripravi in vodenju prihodnje konference, ustrezne upravne proračune;

32. opozarja na ključni prispevek instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) k odpravljanju temeljnih vzrokov migracij in prisilnega razseljevanja, spodbujanju trajnostnega razvoja, demokracije, političnih in gospodarskih reform, pravne države in človekovih pravic ter podpiranju volilnih postopkov; poleg tega poudarja strateški pomen širitvene politike v državah Zahodnega Balkana; v zvezi s tem poziva k dodatnim sredstvom za Zahodni Balkan ter države vzhodnega in južnega sosedstva, pa tudi za Agencijo Združenih narodov za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA) in za humanitarno pomoč; poudarja, da je EU odgovorna zagotoviti zadostna sredstva za reševanje geopolitičnih posledic koronavirusne krize, poskrbeti za varno in stabilno svetovno okolje ter izkazati solidarnost z močno prizadetimi tretjimi državami z uporabo instrumentov EU za zunanje financiranje, da bi tem državam pomagali okrepiti zmogljivosti njihovih zdravstvenih sistemov, vključno z izboljšanjem njihovega dostopa do cepiv, in ublažiti socialno-ekonomske posledice krize; poudarja, da je treba upoštevati COVAX, sistem za distribucijo cepiva proti covidu-19, da bi najbolj ranljivim državam zagotovili enakopraven dostop do cepiv; poleg tega pozdravlja, da bo neposredna podpora zagotovljena sosedstvu EU, zlasti neposrednemu;

33. opozarja, kako je pomembno, da se za proračun EU zagotovi dovolj podrobna nomenklatura, ki bi proračunskemu organu omogočila učinkovito sprejemanje odločitev, Parlamentu pa predvsem demokratični nadzor in pregled vseh postavk; zato vztraja, da mora proračunska nomenklatura v celoti in čim prej odražati dogovor o uredbi NDICI; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj predstavi predlog spremembe proračuna EU za leto 2021, da bi se začel izvajati dogovor, dosežen pri pogajanjih o uredbi NDICI, o petih ločenih proračunih za geografske programe v Aziji, zlasti za Bližnji vzhod, južno Azijo, srednjo Azijo, severno in jugovzhodno Azijo ter Pacifik, in sicer z oblikovanjem ustreznih ločenih proračunskih vrstic; meni, da bi bilo tako usklajevanje mogoče in bi moralo potekati pred proračunskim postopkom za leto 2022;

34. poudarja, kako pomembno je zagotoviti ustrezno finančno podporo, tako s strani držav članic kot tudi prek Evropskega obrambnega sklada, da bi uvedli postopno oblikovanje skupne obrambne politike EU ter povečali varnost in strateško avtonomijo EU; poleg tega poudarja, da je treba izboljšati konkurenčnost in inovativnost v evropski obrambni industriji, kar lahko prispeva k spodbujanju rasti in ustvarjanju delovnih mest, ter da je treba z okrepljenimi prizadevanji za razvoj skupnih vojaških in civilnih zmogljivosti povečati razpoložljivost in operativno učinkovitost;

Posebna in medsektorska vprašanja v zvezi s proračunom za leto 2022

35. pričakuje, da se bo med pripravami na sprejetje proračuna za leto 2022 v praksi uresničil celoten potencial svežnja večletnega finančnega okvira, ter namerava pozorno spremljati izvajanje vseh elementov doseženega dogovora; ponavlja, da se bodo v letu 2022 prvič izvedle prilagoditve za posamezne programe v skladu s členom 5 uredbe o večletnem finančnem okviru, med drugim za vodilne programe EU, ki se bodo financirali iz novega mehanizma, ki temelji na globah;

36. opozarja na večje zaostanke, do katerih je v obdobju 2014–2020 prišlo pri izvajanju programov in skladov EU, predvsem tistih v skupnem upravljanju; poziva države članice, naj pospešijo izvajanje teh programov, da ne bi ogrozili pravočasnega začetka izvajanja novih programov EU v večletnem finančnem okviru 2021–2027, pa tudi tistih, ki se

financirajo iz instrumenta Evropske unije za okrevanje; je zaskrbljen zaradi nevarnosti, da bo prišlo do dodatnih zamud pri izvajanju programov novega večletnega finančnega okvira, saj morajo države članice najprej upoštevati zelo tesen časovni razpored za izvajanje mehanizma za okrevanje in odpornost;

37. poleg tega obžaluje pozno sprejetje večletnega finančnega okvira 2021–2027 in meni, da bodo posledice te zamude vidne v celotnem sedanjem večletnem finančnem okviru; poudarja, da je posledično prišlo do velikih zamud pri začetku izvajanja vseh vodilnih programov EU ter financiranju evropskega zelenega dogovora in strategije za digitalizacijo; zato pričakuje, da bo storjeno vse, da bodo v letu 2022 vsi novi programi EU v celoti delovali; s tem v zvezi opozarja na skupno izjavo Parlamenta, Sveta in Komisije o obvladovanju posledic koronavirusne krize, ki je bila objavljena v skupnih sklepih o proračunu za leto 2021, v kateri je posebna pozornost namenjena zlasti gospodarskim sektorjem, kot so turizem, mala in srednja podjetja, pa tudi ljudem, ki jih je kriza najbolj prizadela;

38. pričakuje tudi, da bo v proračunu za leto 2022 predvidenih dovolj sredstev za plačila, tako za nove programe kot za dokončanje preteklih, zlasti glede na pričakovane večje potrebe po plačilih na področju kohezije in razvoja podeželja, ter da bo proračun Unije nudil potrebno gospodarsko spodbudo; je odločen, da bo preprečil morebitne prihodnje plačilne krize, kakršne so bile na začetku prejšnjega večletnega finančnega okvira, in namerava v ta namen zelo pozorno spremljati raven neporavnanih obveznosti; poziva Komisijo, naj nemudoma predloži predlog spremembe proračuna, ki naj bi bil potreben za povečanje plačil, povezanih z nadaljnjim pospeševanjem programov EU;

39. poudarja, da se bo proračun EU v letu 2022 znatno povečal z instrumentom Evropske unije za okrevanje, pri čemer bodo do konca tega leta v različnih programih prevzete obveznosti za vsaj 60 % vseh dodeljenih sredstev; poudarja, da bo Parlament pozorno spremljal izvajanje instrumenta Evropske unije za okrevanje, pri čemer bo posebno pozornost namenil nadzoru mehanizma za okrevanje in odpornost; vendar je zaskrbljen zaradi zapoznelega začetka najemanja in dajanja posojil v okviru tega instrumenta, saj novi sklep o virih lastnih sredstev, ki te operacije dovoljuje, še ni v veljavi; zato poudarja, da morajo države članice nujno ratificirati novi sklep o virih lastnih sredstev, da ne bi ogrozili pravočasnega okrevanja v škodo prihodnjih generacij;

40. poudarja pravno zavezujočo naravo časovnega načrta za uvedbo novih lastnih sredstev med izvajanjem sedanjega večletnega finančnega okvira, ki je zapisan v medinstitucionalnem sporazumu, in ponovno potrjuje svojo trdno zavezanost temu procesu; poudarja, da bo proračun Unije za leto 2022 most med prvo in drugo fazo tega časovnega načrta; zlasti poziva Svet, naj takoj, ko bo Komisija predstavila zakonodajne predloge o novih lastnih sredstvih, ki temeljijo na mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah, digitalni dajatvi in sistemu EU za trgovanje z emisijami, začne s posvetovanjem, da bi lahko odločitev sprejeli do 1. julija 2022; poleg tega pričakuje, da se bodo razprave o obdavčitvi finančnih transakcij v okviru okrepljenega sodelovanja pozitivno zaključile do konca leta 2022, kar bo Komisiji omogočilo, da pripravi predlog za novi vir lastnih sredstev; s tem v zvezi opozarja na nemoteno izvrševanje, da bodo novi viri lastnih sredstev pokrili vsaj odhodke, povezane z odplačilom kapitala in obresti instrumenta Evropske unije za okrevanje;

41. poudarja tudi, da na proračun EU in nacionalne proračune negativno vplivajo davčne goljufije, davčne utaje in izogibanje davkom; poziva k okrepljenemu usklajevanju na področju obdavčevanja, da bi zaščitili vire prihodkov EU in nacionalne vire prihodkov;

42. poudarja osrednjo vlogo, ki jo imajo decentralizirane agencije Unije pri zagotavljanju operativne podpore in strokovnega znanja za učinkovito izvajanje ciljev politik EU; opozarja, da je treba agencijam zagotoviti ustrezno osebje in zadostna sredstva, da bodo lahko v celoti izvajale svoje odgovornosti in dosegle najboljše možne rezultate; poudarja, da se naloge agencij spreminjajo v skladu s političnimi prednostnimi nalogami, in poudarja, da morajo nove odgovornosti spremljati nova sredstva;

43. poudarja pomen pilotnih projektov in pripravljalnih ukrepov pri preskušanju novih političnih pobud in postavitvi temeljev za prihodnje ukrepe Unije; zato namerava predlagati sveženj pilotnih projektov in pripravljalnih ukrepov v skladu s svojimi političnimi prednostnimi nalogami; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo pilotni projekti in pripravljalni ukrepi, sprejeti v proračunu, izvedeni v celoti, pravočasno in v sodelovanju s Parlamentom ter da bodo bolj prepoznavni in čim bolj učinkoviti;

44. poziva Komisijo, naj pri pripravi predloga proračuna za leto 2022 ustrezno upošteva politične in proračunske prednostne naloge Parlamenta, določene v tej resoluciji; je pa pripravljen čim bolje izkoristiti obstoječo prožnost in druge določbe iz uredbe o večletnem finančnem okviru in finančne uredbe, da bi okrepili ključne programe EU v proračunu za leto 2022 in se ustrezno odzvali na nujne potrebe, ki se med drugim pojavljajo v zvezi z zdravstveno krizo zaradi covida-19 in procesom okrevanja; v zvezi s tem vztraja, da je treba pravočasno aktivirati instrument za nujno pomoč in uporabiti posebne instrumente večletnega finančnega okvira, kot je Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji, da se po potrebi zagotovi finančna podpora;

o

o o

45. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču.